

Advokatrådets vejledning til hvidvasklovens § 38 b

Pengeinstitutters adgang til oplysninger om reelle
ejere af midler på advokaters samlelientkonti

Oktober 2025

**ADVOKAT
SAMFUNDET**

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Baggrund	5
2.1. Baggrund for reglen i hvidvasklovens § 38 b	5
2.2. Pengeinstitutternes forpligtelser	6
2.3. Advokaters tavshedspligt	7
2.4. Klientkontovedtægten	7
2.5. Kundekendskabsprocedurer	8
2.6. Sanktionsscreening	8
2.7. Ikrafttræden	9
3. Generelle krav til advokater der anvender samlekklientbankkonti	10
3.1. Advokatens forpligtelser i henhold til hvidvaskloven § 38 b	10
3.2. Hvem er omfattet af reglerne?	10
3.3. Hvilke sagstyper og indbetalinger er omfattet af reglerne?	10
3.4. Krav om at indhente identitetsoplysninger	11
3.4.1. Fysiske personer	11
3.4.2. Juridiske personer	12
3.5. Krav om kontrol af identitetsoplysninger	13
3.5.1. Fysiske personer	13
3.5.2. Juridiske personer	14
3.5.3. Rimelige foranstaltninger	14
3.5.4. Anvendelse af MitId som kontrolkilde	15
3.6. Tidspunkt for indhentelse og kontrol af identitetsoplysninger	16
3.7. Identitetsoplysninger stilles til rådighed	17
3.7.1. Forud for indbetaling	17
3.7.2. Uden ugrundet ophold	18
3.7.3. I særlige tilfælde - inden for rimelig tid	19
3.7.4. Metode	20
3.8. Afgrænsning til hvidvasklovens øvrige krav	20
4. Særlige forhold	21
4.1. Løbende indbetalinger vedrørende én klient	21
4.2. Dødsboer og konkursboer	21
4.3. Dispensation fra daglig bogføring	22
4.4. Tidspunkt for videreførelse af indbetalinger	22
4.5. Hvis pengeinstituttets ønsker supplerende oplysninger	23
4.6. Pengeinstitutternes reaktion ved manglende oplysninger	24
4.7. Inkassosager	24
4.8. Indbetalinger fra andre end klienter	25
4.9. Fejlindbetalinger og indbetalinger til forkert konto	25
5. Forholdet til databeskyttelsesretten	27
5.1. Sammenhæng til databeskyttelsesforordningen	27
5.2. Behandling af personoplysninger	27
5.3. Opbevaring	28
5.4. Information til klienten om behandling af personoplysninger	28

1. Indledning

Forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering er vigtige samfundsopgaver, som advokater bidrager til sammen med relevante myndigheder og virksomheder for at reducere ulovlige pengestrømme og øvrig kriminalitet.

Denne vejledning henvender sig til advokater og advokatfirmaer om deres forpligtelser efter bestemmelsen i hvidvasklovens § 38 b vedrørende advokaters forpligtelser overfor pengeinstitutter ved behandling af betroede midler på samlekklientbankkonti. Bestemmelsen er indsat ved Lov nr. 712 af 20. juni 2025 – Lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v., lov om investeringsforeninger m.v., hvidvaskloven og forskellige andre love. Bestemmelsen er som følger:

Hvidvaskloven § 38 b:

Stk. 1. Advokater skal ved behandling af betroede midler på en samlekklientbankkonto indhente identitetsoplysninger på den eller de reelle ejere af midlerne, uanset om der ydes bistand m.v. omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13.

Stk. 2. Advokater skal endvidere ved behandling efter stk. 1 gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere den eller de reelle ejeres identitet, således at advokaten med sikkerhed ved, hvem den eller de reelle ejere af midlerne er, uanset om der ydes bistand m.v. omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13.

Stk. 3. Advokater skal ved behandling efter stk. 1 uden ugrundet ophold efter indbetalingen stille identitetsoplysninger og kopi af dokumenter, data eller oplysninger efter stk. 2 til rådighed for det pengeinstitut, hvori samlekklientbankkontoen føres. I særlige tilfælde kan advokaten stille oplysninger efter 1. pkt. til rådighed for pengeinstituttet inden for rimelig tid efter indbetalingen, forudsat at advokaten uden ugrundet ophold giver pengeinstituttet skriftlig meddelelse med angivelse af forhold, der ligger til grund herfor.

For sagstyper omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, supplerer denne vejledning Advokatrådets hvidvaskvejledning¹ og Finanstilsynets hvidvaskvejledning² med tilhørende vejledninger. Link til hvidvaskvejledningerne findes på Advokatsamfundets hjemmeside: <https://www.advokatsamfundet.dk/regler-for-advokater/hvidvask/>

Vejledningen er udarbejdet med udgangspunkt i forarbejderne til Lov nr. 712 af 20. juni 2025, jf. § 4, i Forslag til Lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v., lov om investeringsforeninger, hvidvaskloven og forskellige andre love som fremsat den 9. april 2025 jf. Folketingstidende 2024-25, tillæg A, L 193 (herefter "Lovbemærkninger til L 193"). Det bemærkes, at det oprindelige lovforslag ved 2. behandling blev delt i L 193 A og L 193 B.

Justitsministeriet har oplyst, at det er forventningen, at der i efteråret 2025 vil ske en justering af forarbejderne til hvidvasklovens § 38 b, da det efter lovændringens vedtagelse er vurderet, at art. 13, stk. 1, i

¹ Advokatrådets reviderede hvidvaskvejledning – september 2022 (herefter "Advokatrådets hvidvaskvejledning")

² Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) - november 2020 (herefter "Finanstilsynets hvidvaskvejledning")

4. hvidvaskdirektiv formentlig ikke indeholder krav om, at reelle ejere af juridiske personer skal identificeres og kontrolleres som en del af kundekendskabsproceduren i relation til samlekliebankkonti. Nærværende vejledning omfatter på den baggrund ikke en beskrivelse af, hvorledes de reelle ejere af juridiske personer identificeres og deres identitet kontrolleres.

Advokatrådet har været i dialog med Justitsministeriet, Finanstilsynet og Finans Danmark omkring udarbejdelsen af nærværende vejledning. Vejledningen forventes at blive justeret, såfremt de forventede ændringer af forarbejderne L 193 vedtages. Derudover vil der ske tilpasning af vejledningen i takt med, at der opnås praktiske erfaringer med anvendelsen af den nye regel.

Hvor der er tvivl om forståelsen af advokaters forpligtelser efter hvidvaskloven, herunder om en adfærd er i strid med god advokatskik, er det Advokatnævnet, og i sidste ende domstolenes fortolkning, der vil være gældende.

2. Baggrund

2.1. Baggrund for reglen i hvidvasklovens § 38 b

Hvidvasklovens³ krav om gennemførelse af kundekendskabsprocedurer er implementeret i henhold til bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/849/EU af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme (4. hvidvaskdirektiv) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/843/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv (EU) 2015/849 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme (5. hvidvaskdirektiv).

Forud for implementering af 4. hvidvaskdirektiv i 2017 var advokaters samlekklientbankkonti under visse betingelser undtaget fra legitimationskrav. Denne undtagelse ophørte med ændringen af hvidvaskloven i 2017, og en advokats klienter med midler på en samlekklientbankkonto blev herefter betragtet som de reelle ejere af kontoen.⁴

Der blev i forbindelse med ændring af hvidvaskloven i 2017 ikke taget stilling til, hvorledes samspillet mellem på den ene side pengeinstitutternes øgede hvidvaskforpligtelser og på den anden side advokaternes tavshedspligt skulle håndteres. Pengeinstitutsektoren og advokatbranchen har siden da forsøgt at finde en løsning på denne problemstilling. Med indførelse af hvidvasklovens § 38 b er det nu lovreguleret, hvorledes pligterne skal håndteres.

Frem til ikrafttrædelsen af hvidvasklovens § 38 b den 1. januar 2026 kan advokater alene stille identifikationsoplysninger m.v. om klienten til rådighed for det pengeinstitut, hvori samlekklientbankkontoen føres, hvis advokaten enten har indhentet et samtykke fra klienten, eller et af tilfældene omfattet af straffelovens § 152 e er opfyldt, jf. nærmere i afsnit 2.3. Samtidig er pengeinstituttet i medfør af hvidvaskloven forpligtet til at kende identiteten på de reelle ejere af de midler, som indestår i det pågældende pengeinstitut, hvilket efter implementering af 4. hvidvaskdirektiv også omfattede alle de klienter, der har klienttilsvar stående hos en advokat, jf. nærmere herom i afsnit 2.2.

Med hvidvasklovens § 38 b indføres der lovkrav om, at advokater ved behandling af betroede midler på en samlekklientbankkonto kan og skal indhente identitetsoplysninger og kontrol dokumenter på den eller de reelle ejere af midlerne (klienten), uanset om den bistand advokaten yder klienten, er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13. Advokaten skal desuden stille disse identitetsoplysninger og kontrol dokumenter til rådighed for pengeinstituttet.

³ LBKG nr. 807 af 21/06/2024 – Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) - som ændret ved § 7 i lov nr. 481 af 22. maj 2024 og § 3 i lov nr. 1666 af 30. december 2024 og § 4 i lov nr. 712 af 20. juni 2025 (herefter "hvidvaskloven")

⁴ Jf. bemærkningerne i forslag til lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (Hvidvaskloven), jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 41 som fremsat, side 77

Hvidvaskloven § 1, stk. 1, nr. 13:

Hvidvaskloven finder anvendelse på advokater,

a) når de yder bistand ved rådgivning om eller udførelse af transaktioner for deres klienter i forbindelse med

- i) køb og salg af fast ejendom eller virksomheder,
- ii) forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver,
- iii) åbning eller forvaltning af bankkonti eller værdipapirdepoter,
- iv) tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder eller
- v) oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder, fonde m.v., eller

b) når de på en klients vegne og for dennes regning foretager en finansiel transaktion eller en transaktion vedrørende fast ejendom.

Identitetsoplysningerne og dokumenterne stilles til rådighed for det pengeinstitut, hvori advokatens samlekliebankkonto føres til brug for, at pengeinstituttet anvender oplysningerne og dokumenterne i forbindelse med pengeinstituttets gennemførelse af de nødvendige kundekendskabsprocedurer i relation til at fastslå identiteten på den reelle ejer (klienten) af midlerne på samlekliebankkontoen.⁵

Bestemmelsen medfører, at oplysningerne og dokumenterne kan (og skal) stilles til rådighed for pengeinstituttet, uden at advokaten derved bryder sin tavshedspligt. Bestemmelsen berører omvendt ikke advokaternes muligheder for at videregive andre oplysninger til pengeinstituttet end identifikationsoplysninger og de dokumenter, som advokaten har indhentet til kontrol deraf.⁶ Se nærmere herom i afsnit 4.5.

Formålet med bestemmelsen i hvidvasklovens § 38 b er at vanskeliggøre misbrug i relation til advokaters samlekliebankkonti, da identiteten på de klienter, der indsætter eller modtager midler på advokatens samlekliebankkonto, bliver kendt for pengeinstituttet, der herefter kan inddrage oplysningerne i sin overvågning af transaktioner på kontoen.⁷

2.2. Pengeinstitutternes forpligtelser

Pengeinstitutter er efter hvidvaskloven forpligtet til at gennemføre kundekendskabsprocedurer i forhold til deres kunder og den eller de reelle ejere. I relation til advokaters samlekliebankkonto bliver klienten betragtet som reel ejer af midlerne på kontoen, da klienten er den fysiske eller juridiske person, på hvis vegne en transaktion eller aktivitet gennemføres. Det er i den forbindelse ikke afgørende, hvor stor en del af det samlede indestående, som klienten repræsenterer på en samlekliebankkonto. Er der flere klienter, bliver de alle betragtet som reelle ejere.

Det betyder, at når en advokats klient har midler stående på advokatens samlekliebankkonto, skal pengeinstituttet til opfyldelse af kravene til kundekendskabsprocedurer, som beskrevet i hvidvasklovens kapitel 3, modtage identitetsoplysninger på klienten (den eller de reelle ejere) og gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere klientens identitet, så pengeinstituttet med sikkerhed ved, hvem klienten er.

⁵ Lovbemærkninger til L 193, s. 93

⁶ Lovbemærkninger til L 193, s. 93

⁷ Lovbemærkninger til L 193, s. 93

2.3. Advokaters tavshedspligt

Advokater er underlagt tavshedspligt vedrørende oplysninger, som er kommet til vedkommendes kendskab under udførelsen af sit hverv, jf. retsplejelovens § 129. Tavshedspligten gælder både, når advokaten yder bistand m.v., som er omfattet af hvidvaskloven, og når advokaten yder bistand m.v., som ikke er omfattet af hvidvaskloven. Tavshedspligten omfatter således også oplysning om, at en klient i det hele taget har søgt bistand hos advokaten.

Lovgivningen indeholder forskellige steder forpligtelser til at videregive oplysninger. Disse forpligtelser er undtagelser til tavshedspligten efter straffelovens § 152 e, nr. 1. Sådan forpligtelse fremgår for eksempel af skatteindberetningslovens § 12, hvidvasklovens § 26 og nu af hvidvasklovens § 38 b. Med lovændringen i hvidvasklovens § 38 b kan (og skal) advokater således stille identifikationsoplysninger med tilhørende kontroldokumenter til rådighed for pengeinstitutter vedrørende klienter med midler på samlekklientkontoen uden at overtræde tavshedspligten.

2.4. Klientkontovedtægten

Det fremgår af retsplejelovens § 127, at Advokatsamfundet udarbejder regler om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler, sikkerhed mod økonomisk ansvar, som kan pådrages under udøvelse af advokatvirksomhed, og meddelelse af alle fornødne regnskabsmæssige og økonomiske oplysninger til Advokatsamfundet samt regler om iværksættelse af de fornødne kontrolforanstaltninger. Reglerne er godkendt af justitsministeren.

Vedtægt om advokaters pligter med hensyn til betroede midler (klientkontovedtægten) er udstedt i medfør af retsplejelovens § 127 og § 127 a. Klientkontovedtægten⁸ beskriver advokaters og advokatfirmaers forpligtelser med hensyn til behandlingen af betroede midler.

Af klientkontovedtægtens § 2 fremgår, at det samlede beløb, som er betroet advokaten, fællesskabet af advokater eller advokatselskabet som led i advokatvirksomhed, betegnes som klienttilsvaret. Klienttilsvaret – de betroede midler – skal indestå på en særlig konto i et pengeinstitut betegnet klientbankkonto. Beløb, der ikke er modtaget som led i advokatvirksomhed, indgår derimod ikke i klienttilsvaret og kan ikke indsættes på en klientbankkonto. Det centrale ved klientbankkontosystemet er adskillelsen af klientens midler fra advokatens, fællesskabet af advokaters eller advokatselskabets egne midler.

Af klientkontovedtægtens § 7, stk. 1, fremgår det, at en klientbankkonto oprettes i advokatens, fællesskabet af advokaters eller advokatselskabets navn og er undergivet henholdsvis advokatens, fællesskabet af advokaters eller advokatselskabets rådighed. Efter stk. 2, betegnes en klientbankkonto, hvor flere klienters penge indestår, "samlekklientbankkonto".

Det fremgår af stk. 3, at en advokat, et fællesskab af advokater eller et advokatselskab kun kan have én samlekklientbankkonto i hver valuta, medmindre advokaten, fællesskabet af advokater eller advokatselskabet til enhver tid kan dokumentere, i hvilket pengeinstitut den enkelte klients midler er indestående.

Endvidere fremgår det af stk. 4, at hvis der på en klientbankkonto kun indestår penge vedrørende en enkelt klient betegnes kontoen "separat klientbankkonto". En advokat, et fællesskab af advokater og et advokatselskab kan have én eller flere separate klientbankkonti.

⁸ Bilag 2 til bekendtgørelse nr. 2010 af 25. oktober 2021 om godkendelse af ændringer af vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandlingen af betroede midler. Ny klientkontovedtægt træder i kraft 15. oktober 2025

Midlerne på en klientbankkonto – både samle klientbankkonto og separat klientbankkonto – tilhører den enkelte klient. Klienterne er med andre ord de reelle ejere af indeståenderne på kontoen.

En driftskonto må ikke anvendes til håndtering af betroede midler, heller ikke i tilfælde, hvor der eksempelvis er tale om indbetaling af en retsafgift, som samme dag skal videreføres til retten, eller indbetaling af et depositum til advokaten for behandling af sagen.

2.5. Kundekendskabsprocedurer

Reglerne i hvidvaskloven om kundekendskab har til formål at sikre, at de af hvidvaskloven omfattede virksomheder og personer (blandt andet advokater, der behandler sager omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1 nr. 13 og pengeinstitutter) har kendskab til deres kunder/klienter. Hvidvaskloven fastsætter i kapitel 3 en række regler om, hvornår virksomhederne/personerne omfattet af loven skal gennemføre såkaldte kundekendskabsprocedurer. Der henvises til kapitel 4 i Advokatrådets hvidvaskvejledning i relation til kravene til kundekendskabsprocedurer. Hvis det ikke er muligt for advokaten at gennemføre kundekendskabsproceduren, skal et etableret klientforhold afbrydes, jf. nærmere herom i Advokatrådets hvidvaskvejledning punkt 4.2.6. Det bemærkes, at forpligtelsen til at afbryde klientforholdet ikke gælder for sager, der ikke er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13. Se nærmere herom i afsnit 3.5.3.

Pengeinstitutter skal gennemføre tilstrækkelige kundekendskabsprocedurer af deres kunder. I forhold til advokaters samle klientbankkonti betyder det, at der skal foretages en risikovurdering af advokatfirmaet (pengeinstituttets kunde), herunder advokatfirmaets forretningsmodel og normale transaktionsmønstre. Pengeinstitutterne er herudover forpligtet til at holde øje med og undersøge mistænkelige transaktioner på alle kontotyper, herunder også samle klientbankkonti. Da de reelle ejere af indeståender på samle klientbankkontoen ikke er advokaten, men advokatens klienter, har pengeinstituttet behov for viden om identiteten på klienterne. Det betyder, at der skal indhentes identitetsoplysninger på klienterne (den eller de reelle ejere af indeståender på samle klientbankkontoen) og gennemføres rimelige foranstaltninger for at kontrollere deres identitet, så pengeinstituttet med sikkerhed ved, hvem den eller de reelle ejere er.

Det er fra lovgivers side besluttet, at den nærmeste til at indhente identitetsoplysninger på klienten er advokaten, da det er advokaten, der er nærmest til at kende klienten. Derfor påhviler det advokaten at indhente identitetsoplysninger på klienten og kontrollere disse ved hjælp af dokumenter, data eller oplysninger.⁹ Dette gælder både i de situationer, hvor advokaten behandler sager omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, og når advokaten behandler andre typer sager, der involverer brugen af samle klientbankkontoen.

For advokater, der behandler sager omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, kan de identitetsoplysninger og kontroldokumenter, som advokaten har indhentet i forbindelse med gennemførelse af deres kundekendskabsprocedurer, anvendes i relation til opfyldelse af advokatens pligter efter hvidvasklovens § 38 b.

2.6. Sanktionsscreening

Advokater, der behandler sager omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, er i relation til disse sager forpligtet til at foretage sanktionsscreening, jf. hvidvasklovens § 34 a. Advokaten har pligt til at sikre, at midler hverken direkte eller indirekte stilles til rådighed for de lande, personer, grupper, juridiske

enheder eller organer, som står opført i indefrysningstilagene til forordningen. Advokaten skal således ud fra en risikovurdering foretage løbende screening af sine klienter, modparter og ”mellemmænd” samt disses transaktioner, således at advokaten kan sikre sig, at hverken klienter eller transaktionsmodparter står opført i en af EU-forordningerne. Der henvises til Advokatrådets hvidvaskvejledning, afsnit 3.9 om Finansielle sanktioner.

Tilsvarende er pengeinstitutter omfattet af kravene om sanktionsscreening, og det er blandt andet til brug herfor, at advokaten skal indhente identitetsoplysninger med tilhørende kontroldokumenter og stille disse til rådighed for pengeinstituttet.

I tillæg til hvidvasklovens krav om sanktionsscreening, påhviler det alle advokater i alle sagstyper - at overholde de internationale sanktioner, som gælder for virksomheder og personer, for eksempel EU’s Ruslands-sanktioner. Der henvises til Erhvervsstyrelsens hjemmeside, der beskriver mere om sanktioner: <https://eksportkontrol.erhvervsstyrelsen.dk/sanktioner>.

2.7. Ikrafttræden

Hvidvasklovens § 38 b træder i kraft den 1. januar 2026. Det medfører, at advokater skal stille identitetsoplysninger til rådighed for deres pengeinstitut for alle klienter, der har indeståender på samle klientbankkontoen fra og med 1. januar 2026.

Forarbejderne til bestemmelsen forholder sig ikke til, hvordan overgangsordningen skal være i relation til indeståender på samle klientbankkontoen pr. 1. januar 2026. Justitsministeriet har overfor Advokatrådet oplyst, at bestemmelsen finder anvendelse ved advokaters behandling af midler, der indsættes på en samle klientbankkonto fra og med den 1. januar 2026.

Det betyder, at forpligtelsen til at stille identitetsoplysninger med tilhørende kontroldokumenter til rådighed for pengeinstituttet alene gælder for indbetalinger til samle klientbankkontoen, der sker fra og med 1. januar 2026. Det betyder også, at der på samle klientbankkontoen i en (længere) overgangsperiode vil være indeståender, hvor der er stillet identitetsoplysninger til rådighed og indeståender, hvor dette ikke er tilfældet.

Det bemærkes, at bestemmelsen i hvidvasklovens § 38 b ikke gælder for Færøerne og Grønland.

3. Generelle krav til advokater, der anvender samle klientbankkonti

3.1. Advokatens forpligtelser i henhold til hvidvaskloven § 38 b

Hvidvasklovens § 38 b indeholder følgende forpligtelser for advokater, der har en eller flere samle klientbankkonti:

Hvidvaskloven § 38 b:

Stk. 1. Advokater skal ved behandling af betroede midler på en samle klientbankkonto indhente identitetsoplysninger på den eller de reelle ejere af midlerne, uanset om der ydes bistand m.v. omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13.

Stk. 2. Advokater skal endvidere ved behandling efter stk. 1 gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere den eller de reelle ejeres identitet, således at advokaten med sikkerhed ved, hvem den eller de reelle ejere af midlerne er, uanset om der ydes bistand m.v. omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13.

Stk. 3. Advokater skal ved behandling efter stk. 1 uden ugrundet ophold efter indbetalingen stille identitetsoplysninger og kopi af dokumenter, data eller oplysninger efter stk. 2 til rådighed for det pengeinstitut, hvori samle klientbankkontoen føres. I særlige tilfælde kan advokaten stille oplysninger efter 1. pkt. til rådighed for pengeinstituttet inden for rimelig tid efter indbetalingen, forudsat at advokaten uden ugrundet ophold giver pengeinstituttet skriftlig meddelelse med angivelse af forhold, der ligger til grund herfor.

Advokatens forpligtelser gennemgås i de følgende afsnit.

3.2. Hvem er omfattet af reglerne?

Alle advokater, fællesskaber af advokater og advokatselskaber, der har en eller flere samle klientbankkonti er omfattet af reglen i hvidvasklovens § 38 b. Den enkelte advokat er ansvarlig for at efterleve forpligtelserne i bestemmelsen.

3.3. Hvilke sagstyper og indbetalinger er omfattet af reglerne?

Det er uden betydning, hvilken type sag indbetalingen på samle klientbankkontoen vedrører, da alle indbetalinger på samle klientbankkontoen omfattes af reglerne. Reglerne gælder således både indbetalinger, som vedrører sagstyper, der er nævnt i hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, og sagstyper, der ligger udenfor anvendelsesområdet for hvidvasklovens § 1, stk. 1 nr. 13.

3.4. Krav om at indhente identitetsoplysninger

Det følger af hvidvasklovens § 38 b, stk. 1, at advokater ved behandling af betroede midler på en samle-klientbankkonto skal indhente identitetsoplysninger på klienterne (den eller de reelle ejere af midlerne).

Bestemmelsen medfører, at forpligtelsen udløses, når der indsættes midler på samleklientbankkontoen. Det har således ingen betydning, om midlerne kun står på samleklientbankkontoen i kort tid. Det betyder, at advokaten har pligt til at indhente identitetsoplysninger og stille disse til rådighed for pengeinstituttet, selvom midlerne modtages og videresendes samme bankdag.

Identitetsoplysningerne kan indhentes i forbindelse med den almindelige klientkontakt, for eksempel ved klientens personlige fremmøde, ved skriftlig korrespondance mellem klienten og advokaten, ved telefonsamtale eller via et online møde. Der henvises til afsnit 3.5 omkring kontrol af modtagne identitetsoplysninger.

Det anbefales, at identitetsoplysningerne med tilhørende kontroldokumenter indhentes allerede ved sagens påtagelse, hvis advokaten på baggrund af de indledende drøftelser med klienten, eller de øvrige foreliggende oplysninger i sagen, vurderer, at der er en mulighed for (forventning om), at advokatens samleklientbankkonto kan komme i anvendelse i forbindelse med advokatens behandling af sagen, jf. nærmere herom i afsnit 3.6. De oplysninger, der skal indhentes, er sammenfaldende med identitetsoplysningerne nævnt i hvidvasklovens § 11, stk. 1, nr. 1, litra a og b.

Hvidvasklovens § 11, stk. 1, nr. 1:

- 1) Virksomheden eller personen skal indhente kundens identitetsoplysninger.
 - a) Er kunden en fysisk person, skal identitetsoplysninger omfatte navn og cpr-nummer el.lign., hvis den pågældende ikke har et cpr-nummer. Har den pågældende ikke et cpr-nummer el.lign., skal identitetsoplysninger omfatte fødselsdato.
 - b) Er kunden en juridisk person, skal identitetsoplysninger omfatte navn og cvr-nummer el.lign., hvis den juridiske person ikke har et cvr-nummer.

3.4.1. Fysiske personer

Det følger af hvidvasklovens § 11, stk. 1, litra a, at identitetsoplysninger skal omfatte klientens navn og CPR-nummer eller lignende, hvis den pågældende ikke har et CPR-nummer. Det kan for udlændinge for eksempel være et nationalt id-nummer. Har den pågældende ikke et CPR-nummer el.lign., skal identitetsoplysninger omfatte fødselsdato¹⁰.

For personer, der ikke er hjemmehørende i Danmark, kan et alternativ til CPR-nummer for eksempel være et lignende nationalt id-nummer. Såfremt advokaten anvender en klients nationale id-nummer, er det væsentligt at sikre, at der er tale om et unikt id-nummer, og at id-nummeret er varigt (for eksempel et varigt social security number) eller i hvert fald klientens aktive nationale id-nummer (for eksempel et pasnummer), idet det i enkelte lande er muligt at få et nyt nationalt id-nummer. Det er vigtigt, at

¹⁰ Lovbemærkninger til L 193, s. 336 og Finanstilsynets hvidvaskvejledning s. 56

advokaten sikrer sig, at id-nummeret rent faktisk er aktivt/gyldigt, for eksempel at passet ikke er udløbet på identifikationstidspunktet, som vil være det tidspunkt, hvor indbetalingen til samlekliebankkontoen sker.

Fødselsdato kan kun stå alene i det relativt sjældne tilfælde, hvor der ikke i øvrigt foreligger et unikt id-nummer.

Advokaten skal indhente klientens fulde navn for at sikre, at kontrollen af, at klienten er den, som klienten udgiver sig for at være, er effektiv.

3.4.2. Juridiske personer

Hvis klienten er en juridisk person, skal der indhentes navn og CVR-nummer. Hvis den pågældende klient ikke har et CVR-nummer, skal der indhentes lignende identitetsoplysninger.

Ved udenlandske virksomheder kan dette være et nationalt selskabsregistreringsnummer eller en LEI-kode (Legal Entity Identifier). En LEI-kode er et internationalt registreringsnummer og kan sammenlignes med et CVR-nummer. En LEI-kode er en global standardiseret kode, som indeholder en række nøgleoplysninger, der gør det muligt klart og entydigt at identificere virksomheden bag. Alle juridiske personer, som ønsker at sælge eller købe værdipapirer, er forpligtet til at have en LEI-kode. Såfremt den juridiske person ikke har et nationalt selskabsregistreringsnummer eller en LEI-kode, kan et momsnummer (for eksempel VAT-nummer (Value Added Tax) eller TIN (Tax Identification Number)), eller et andet unikt registreringsnummer anvendes.

Hvis klienten ikke har et CVR-nummer eller lignende, er det et krav, at advokaten som minimum har oplysninger om klientens juridiske status (virksomhedsform), for eksempel, om der er tale om et selskab med begrænset ansvar, en fond, trust, forening eller andet.

Det følger af forarbejderne til L 193, at "Er advokatens klient en juridisk person, forstås den reelle ejer således i overensstemmelse med § 2, nr. 9, litra a-c."¹¹ Justitsministeriet har oplyst, at forventningen er, at der i efteråret 2025 vil blive fremsat et lovforslag, ifølge hvilket der vil ske en justering af forarbejderne til hvidvasklovens § 38 b, i forhold til de krav der stilles til indhentelse af identitetsoplysninger i relation til juridiske personer. Det er således forventningen, at der ikke vil blive stillet krav om, at juridiske personers (fysiske) reelle ejere skal identificeres og deres identitet kontrolleret som en del af identifikationsproceduren i relation til samlekliebankkonti. Det vil betyde, at der efter § 38 b ikke vil være krav om, at der skal indhentes - og videregives – identitetsoplysninger på den eller de reelle ejere af den juridiske person, ligesom der ikke vil være krav om, at den juridiske persons ejer- og kontrolstruktur klarlægges. Justitsministeriet forventer, at justeringen af forarbejderne til L 193 vil ske pr. 1. januar 2026 og dermed samtidig med, at hvidvasklovens § 38 b træder i kraft.

Hvis sagen er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, skal advokaten fortsat identificere den eller de reelle ejere af en juridisk person som led i sin kundekendskabsprocedure. Disse oplysninger skal dog ikke stilles til rådighed overfor pengeinstituttet i medfør af hvidvasklovens § 38 b.

¹¹ Lovbemærkninger til L 193, s. 336

3.5. Krav om kontrol af identitetsoplysninger

Det følger af hvidvasklovens § 38 b, stk. 2, at advokater skal gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere den eller de reelle ejeres (klientens) identitet, således at advokaten med sikkerhed ved, hvem den eller de reelle ejere af midlerne (klienten) er, uanset om der ydes bistand m.v. omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13.

De identitetsoplysninger, som advokaten har indhentet om klienten, skal af advokaten kontrolleres på grundlag af dokumenter, data eller oplysninger¹². Det betyder, at kontrollen af klientens identitet skal ske gennem en anden kilde end klienten.

3.5.1. Fysiske personer

Kontrollen kan for eksempel bestå i en undersøgelse af offentligt udstedte legitimationsdokumenter, som for eksempel pas, kørekort, legitimationskort, sundhedskort, dåbs- eller navneattest. Der er ikke krav om, at klienten fremviser billedlegitimation.

Elektroniske identifikationsmidler kan benyttes, herunder eksempelvis relevante tillidstjenester eller enhver anden sikker form for fjernidentifikationsproces eller elektronisk identifikationsproces, der er reguleret, anerkendt, godkendt eller accepteret af de kompetente nationale myndigheder.¹³ MitID er Danmarks nationale elektroniske identifikationsmiddel og kan således anvendes til kontrol af klientens identitet. Se nærmere om brugen af MitID som kontrolkilde i afsnit 3.5.4.

I lovbemærkningerne til L 193 henvises der til bemærkningerne til hvidvasklovens § 11, stk. 1, nr. 3, hvoraf fremgår, at kravet om gennemførsel af ”rimelige foranstaltninger” for at kontrollere en reel ejers (klientens) identitetsoplysninger eksempelvis vil kunne opfyldes ved, at der indhentes legitimationsdokumenter fra en pålidelig uafhængig kilde. Den pålidelige kilde kan være en offentlig myndighed, men det kan også være en anden pålidelig ekstern kilde. Det er samtidig vigtigt, at der er tale om en aktuel kilde. Dette er særlig relevant i forhold til fysiske id-dokumenter, hvor det er relevant for advokaten at sikre, at dokumentet, der bruges til kontrol, er gyldigt. Klientens identitetsoplysninger kan have ændret sig, for eksempel oplysninger om nationalitet, ændring af unikt id-nummer mv. Advokaten skal derudover indhente et andet legitimationsdokument, hvis der er opstået tvivl om dokumentets ægthed.¹⁴

Udgangspunktet er, at advokaten skal have forevist originale, fysiske legitimationsdokumenter, når klienten er fysisk til stede. Hvis klienten er fysisk til stede, bør klienten derfor som udgangspunkt også være i stand til at fremvise legitimationsdokumenter og ikke kun en kopi af disse.¹⁵

Det af klienten oplyste navn og CPR-nummer skal stemme overens med kontrolkilden, som for eksempel kan være kørekort eller pas. Ved åbenlyse slåfejl kan advokaten dog acceptere de indhentede oplysninger fra klienten. Mangler dele af klientens fulde navn for eksempel et mellemnavn, skal advokaten indhente identitetsoplysninger igen hos klienten. I praksis vil det eksempelvis skulle ske, hvis advokaten ikke møder klienten fysisk ved etableringen af forretningsforbindelsen, og klienten oplyser sine (ufuldstændige) identitetsoplysninger på e-mail eller pr. telefon, som derefter bliver kontrolleret af advokaten. Har klienten for eksempel kun angivet to af sine fire navne, skal advokaten kontakte klienten med henblik på at få oplysninger om klientens fulde navn.

¹² Lovbemærkninger til L 193, s. 336

¹³ Lovbemærkninger til L 193, s. 336

¹⁴ Finanstilsynets hvidvaskvejledning s. 58

¹⁵ Finanstilsynets hvidvaskvejledning, s. 59

De indhentede identitetsoplysninger, herunder fødselsdato, skal give advokaten sikkerhed for, at klienten er den, vedkommende udgiver sig for at være.

Eksempel på proces for, hvordan indhentning og kontrol af identitetsoplysninger, for en fysisk klient, kan foregå:

1. Klienten oplyser sit navn og CPR-nummer til advokaten
2. Klienten fremsender kopi af sit pas til advokaten
3. Advokaten kontrollerer, at oplysningerne i passet stemmer overens med klientens oplyste navn og CPR-nummer og kontrollerer, at passet ikke er udløbet. Såfremt advokaten har afholdt et fysisk eller virtuelt møde med klienten, kontrollerer advokaten, at billedet i passet stemmer overens med klientens udseende
4. Advokaten opbevarer dokumentation for kontrollen af identitetsoplysningerne, dvs. i dette tilfælde kopi af passet, således, at oplysningerne (senere) kan stilles til rådighed for pengeinstituttet. (Der henvises til afsnit 5.3 om opbevaring af oplysninger)

3.5.2. Juridiske personer

For juridiske personer kan kontrollen for eksempel bestå af opslag i CVR eller ved at modtage kopi af oplysninger fra Skatteforvaltningen. Hvis klienten er etableret uden for Danmark, kan lignende oplysninger fra tilsvarende offentlige myndigheder eller registre benyttes til at kontrollere den juridiske persons identitetsoplysninger.

I praksis kan kontrollen i relation til juridiske personer ske ved at anvende oplysninger om den juridiske person, der udleveres af klienten, og sammenholde disse med oplysningerne indhentet fra CVR, et tilsvarende EU/EØS-register over juridiske personer eller et tilsvarende udenlandsk register udenfor EU/EØS som i eksempelvis USA, England, Canada eller Australien. På European e-Justice Portalen er der samlet henvisninger til selskabsregistre i de enkelte EU-lande. Se nærmere på: https://e-justice.europa.eu/home_da.

For juridiske personer uden et CVR-nummer, for eksempel visse foreninger, kan kontrol ske ved indhentelse af kopi af foreningens stiftelsesdokument og vedtægter, hvis sådanne findes, samt oplysninger om de personer der kan handle på vegne af foreningen. Stiftelsesdokumentet kan for eksempel være kopi af referat fra den stiftende generalforsamling. Oplysninger om, hvem der kan handle på vegne af foreningen, vil typisk fremgå af vedtægterne, for eksempel formand og kasserer i foreningen, og disses navne vil typisk fremgå af referat af foreningens senestes afholdte generalforsamling.

3.5.3. Rimelige foranstaltninger

Advokater skal gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere den eller de reelle ejeres (klientens) identitet, således at advokaten med sikkerhed ved, hvem den eller de reelle ejere (klienten) af midlerne er, jf. § 38 b, stk. 2.

Hvad der kan betragtes som "rimelige foranstaltninger" afhænger af, om den pågældende sag er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1 nr. 13, eller ikke.

Er der tale om sagstyper omfattet af hvidvaskloven, skal advokaten som hidtil foretage en risikovurdering af klienten for at fastlægge, hvad der betragtes som rimelige foranstaltninger. Derudover gælder de almindelige regler i forhold til gennemførsel af kundekendskabsprocedurer. Der henvises til Advokatrådets hvidvaskvejledning og Finanstilsynets hvidvaskvejledning.

For sager der ikke er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, vil kravet om gennemførelse af "rimelige foranstaltninger" for at kontrollere en reel ejers (klients) identitetsoplysninger ikke forudsætte, at advokaten gennemfører en risikovurdering af klienten. I disse situationer vil "rimelige foranstaltninger" eksempelvis kunne opfyldes ved, at der indhentes legitimationsdokumenter fra en pålidelig og uafhængig kilde, jf. ovenfor i afsnit 3.5.1. I praksis vil indhentelse af for eksempel kopi af pas eller kørekort være tilstrækkeligt i relation til fysiske personer.

Der er således ikke krav om, at der skal indhentes to kontrolldokumenter for fysiske personer (for eksempel både sygesikringsbevis og kørekort), men afhængig af situationen kan det ud fra en konkret vurdering være nødvendigt at indhente flere typer kontrolldokumenter. Dette gælder for eksempel, hvis en herboende dansk klient identificerer sig ved at anvende det blå EU-sygesikringskort eller ved at anvende sin dåbs- navne- eller fødselsattest, da anvendelsen af disse legitimationsdokumenter anses som atypiske. Tilsvarende kan der være behov for at indhente yderligere kontrolldokumenter, hvis der ikke er fuld overensstemmelse mellem de identitetsoplysninger, som klienten har givet til advokaten og de oplysninger, der fremgår af kontrolldokumentet. Det samme gør sig gældende, hvis der er tale om en ny klient, som advokaten ikke har forudgående kendskab til, og hvor klienten ikke leverer billedlegitimation.

Advokaten skal altid overveje om der kan være behov for at indhente supplerende legitimation for, at advokaten med sikkerhed ved, hvem klienten er. Der må i den konkrete situation ikke være anledning til tvivl om den eller de reelle ejeres (klientens) identitet. Begrebet "med sikkerhed ved" skal forstås således, at der ikke må foreligge omstændigheder, som giver anledning til tvivl om, at oplysningerne om den eller de reelle ejere (klienten) er forkerte.¹⁶ Hvis advokaten – i sager, der ikke er omfattet af hvidvaskloven - efter gennemførsel af kontrollen er i tvivl, om oplysningerne er forkerte, skal advokaten søge tvivlen afklaret og undlade at anvende samlekklientbankkontoen i relation til klienten, indtil tvivlen er afklaret. Tilsvarende gælder, hvis klienten ikke giver/fremsender (tilstrækkelige) oplysninger. Har klienten allerede indbetalt til samlekklientbankkontoen, bør advokaten uden ugrundet ophold give pengeinstituttet skriftligt meddelelse herom med angivelse af de forhold, der ligger til grund for tvivlen.

3.5.4. Anvendelse af MitID som kontrolkilde

Sikkerhedsniveauet i MitID-løsningen tillader, at MitID i mange tilfælde kan stå alene som kontrolkilde til at fastslå fysiske klients identitet. I forhold til sager, der er omfattet af hvidvasklovens regler, er udgangspunktet, at MitID kan stå alene som kontrolkilde, hvis der er tale om en sag, som advokaten har vurderet som lav eller mellem/almindelig risiko. Det gælder også i forhold til distancekunder. Advokaten skal dog altid forholde sig til, om der kan være forhold, der nødvendiggør, at anvendelsen af MitID skal suppleres med andre kontrolkilder for at sikre bekræftelsen af klientens identitet. MitID som kontrolkilde til identifikation relaterer sig udelukkende til kontrollen af en given identitet.¹⁷

For sager, der ikke er omfattet af hvidvasklovens regler, gælder der ikke et krav om, at advokaten skal risikovurdere klienten. Det er Advokatrådets vurdering, at MitID-løsningen kan bruges som kontrolkil-

¹⁶ Bemærkningerne til § 11, stk. 1, nr. 3, i forslag til lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (Hvidvaskloven), jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 41 som fremsat, side 100 f.

¹⁷ Finanstilsynets hvidvaskvejledning om anvendelse af MitID som kontrolkilde i kundekendskabsprocedurer, maj 2023

de i relation til størstedelen af disse sagstyper. Advokaten skal dog også ved brug af MitID-løsningen i disse sagstyper overveje, om der kan være behov for at indhente supplerende legitimation, hvis der er tvivl om klientens identitet, jf. nærmere herom i afsnit 3.5.3.

Eksempel på anvendelse af MitID som kontrolkilde i sager, der ikke er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13.

1. Klienten oplyser fulde navn og CPR-nummer til advokaten
2. Klienten bekræfter sin identitet ved brug af MitID
3. Advokaten opbevarer oplysninger om navn og CPR-nummer samt dokumentation for kontrollen af identitetsoplysningerne, dvs. i dette tilfælde MitID kvitteringen, således, at disse oplysninger (senere) kan stilles til rådighed for pengeinstituttet. (Der henvises til afsnit 5.3 om opbevaring af oplysninger)

3.6. Tidspunkt for indhentelse og kontrol af identitetsoplysninger

En advokats indhentelse og kontrol af identitetsoplysninger og kontroldokumenter bør så vidt muligt ske forud for, at klientens midler indsættes på advokatens samlektientbankkonto, for eksempel, hvis klienten eller evt. dennes modpart er blevet givet en frist til at indbetale midlerne.

En advokat vil således kunne indhente de pågældende identitetsoplysninger og dokumenter allerede ved en sags påtagelse, hvis advokaten på baggrund af de indledende drøftelser med klienten eller de øvrige foreliggende oplysninger i sagen vurderer, at der er en mulighed for, at advokatens samlektientbankkonto kan komme i anvendelse i forbindelse med advokatens behandling af sagen.¹⁸ Det bemærkes, at muligheden ikke må være så fjerntliggende, at advokaten rent faktisk ikke forventer, at samlektientbankkontoen kommer i anvendelse.

Det vil for eksempel være relevant, såfremt advokaten i forbindelse med påtagelse af sagen anmoder klienten om at indbetale depositum for salær eller forventede retsafgifter eller gebyrer.

Derimod kan advokaten ikke, som fast procedure i forbindelse med sagsoprettelse, indhente identitetsoplysninger med tilhørende kontroldokumenter på alle klienter med hjemmel i hvidvasklovens § 38 b blot for at være på den sikre side. Indhentelse og opbevaring af den type oplysninger uden nærmere formål, kan være i strid med persondatareguleringen. Der henvises til afsnit 5.2.

Er sagen omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, skal advokaten indhente identitetsoplysninger og kontroldokumenter som led i gennemførelse af den almindelige kundekendskabsprocedure, jf. hvidvasklovens § 10, stk. 1, nr. 1 og § 14. Der henvises til Advokatrådets hvidvaskvejledning, kapitel 4.

Inden identitetsoplysningerne med tilhørende kontroldokumenter stilles til rådighed for pengeinstituttet, skal advokaten sikre sig, at oplysningerne fortsat er aktuelle, jf. nærmere herom i afsnit 3.7.1.

¹⁸ Lovbemærkninger til L 193, s. 337

3.7. Identitetsoplysninger stilles til rådighed

Det følger af hvidvasklovens § 38 b, stk. 3, at advokater ved behandling efter stk. 1, *uden ugrundet ophold* efter indbetalingen skal stille identitetsoplysninger og kopi af dokumenter, data eller oplysninger efter stk. 2, til rådighed for det pengeinstitut, hvori samle klientbankkontoen føres. I særlige tilfælde kan advokaten vente med at stille oplysninger efter 1. pkt. til rådighed for pengeinstituttet *inden for rimelig tid* efter indbetalingen, forudsat at advokaten uden ugrundet ophold giver pengeinstituttet skriftlig meddelelse med angivelse af forhold, der ligger til grund herfor.

3.7.1. Forud for indbetaling

Såfremt advokaten har indhentet og kontrolleret klientens identitetsoplysninger og kontroldokumenter *forud for*, at klientens midler indsættes på advokatens samle klientbankkonto, skal advokaten først stille de pågældende identitetsoplysninger og kontroldokumenter til rådighed for pengeinstituttet inden for en "vis tidsmæssig sammenhæng med indbetalingen".¹⁹

Det betyder, at oplysningerne for eksempel kan stilles til rådighed for pengeinstituttet, samtidig med at advokaten anmoder klienten om indbetaling af en retsafgift eller en tinglysningsafgift til samle klientbankkontoen. Dette gælder også, selvom der gives en tre ugers betalingsfrist til klienten. Af hensyn til pengeinstitutternes sanktionsscreeningsproces er det generelt mest hensigtsmæssigt, at identitetsoplysninger og kontroldokumenter stilles til rådighed forud for indbetalingen, og det er derfor ikke afgørende om oplysningerne stilles til rådighed flere uger før indbetalingen, så længe der er en vis tidsmæssig sammenhæng med indbetalingen.

En antagelse om, at en klient sandsynligvis på et senere tidspunkt vil modtage nogle midler, som skal indsættes på kontoen, vil ikke være tilstrækkelig til, at et pengeinstitut vil kunne betragte klienten som reel ejer af midler på samle klientbankkontoen. I disse situationer kan oplysningerne ikke stilles til rådighed for pengeinstituttet, førend der er en vis aktualitet mellem den forventede indbetaling og advokatens dokumentation for klienter med midler på kontoen.

I forbindelse med tilgængeliggørelsen vil advokaten skulle sikre sig, at identitetsoplysninger og kontroldokumenter, der er indhentet på et tidligere tidspunkt, fortsat er aktuelle og gyldige, da klientens identitetsoplysninger, for eksempel navn, vil kunne have ændret sig, og kontroldokumenter vil kunne være udløbet.²⁰

Det fremgår af lovforarbejderne, at der ikke er noget til hinder for, at pengeinstituttet på aftaleretligt grundlag betinger en advokats adgang til en samle klientbankkonto af, at advokaten stiller identitetsoplysninger og kontroldokumenter til rådighed for pengeinstituttet inden for et bestemt tidsrum"²¹. En sådan aftale forudsætter dog, at undtagelsen i § 38 b, stk. 3, bibeholdes, således at advokaten i særlige tilfælde kan stille oplysningerne til rådighed inden for rimelig tid

¹⁹ Lovbemærkning til L 193, s. 337

²⁰ Lovbemærkning til L 193, s. 337

²¹ Erhvervsministeriets høringsnotat af 4. april 2025, Bilag 1 til L 193, afsnit 3.6.5.3, s. 46.

Eksempel på proces, der opfylder kravene i hvidvasklovens § 38 b:

1. *Advokaten modtager en telefonisk henvendelse fra en potentiel klient om en tvist, der ønskes bistand til. Sagen er af en type, der ikke er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13. Advokaten beslutter at påtage sig sagen, og da forventningen er, at der skal anlægges en retssag (eller andre sagsskridt, der medfører indbetaling af klientens midler på samle klientbankkontoen), noterer advokaten under samtalen klientens fulde navn og CPR-nummer.*
2. *Sagen oprettes efter advokatfirmaets normale procedurer, herunder interessekonflikttjek, og oplysningerne om klientens fulde navn og CPR-nummer gemmes på sagen i en særskilt folder (i advokatens elektroniske sagsbehandlingssystem).*
3. *Advokaten sender opdrags- og prisoplysninger til klienten, jf. de advokatetiske regler kapitel 8. I opdrags- og prisoplysningsbrevet anmodes klienten om at indsende kopi af kørekort eller pas (eller andre typer kontrol dokumenter), med henvisning til reglen i hvidvasklovens § 38 b.*
4. *Advokaten påbegynder sagsbehandlingen.*
5. *Klienten indsender kontrol dokumenter (for eksempel kopi af kørekort eller pas). Advokaten (eller anden medarbejder) kontrollerer, at de ved sagsopstart modtagne oplysninger stemmer overens med de modtagne kontrol dokumenter. De modtagne kontrol dokumenter lægges i særskilt folder på sagen (elektronisk).*
6. *Efter gennemgang af sagens akter og drøftelser med klienten besluttet det, at der skal anlægges en retssag. Klienten anmodes i en e-mail om at indbetale retsafgiften til advokatens samle klientbankkonto. Samtidig hermed stiller advokaten/medarbejderen de modtagne identitetsoplysninger med tilhørende kontrol dokumenter til rådighed for pengeinstituttet, eller anmoder advokatfirmaets bogholderi om at gøre dette.*
7. *Fire dage senere indbetaler klienten retsafgiften til samle klientbankkontoen.*

3.7.2. Uden ugrundet ophold

Formålet med at indhente identitetsoplysninger på klienterne og gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere deres identitet er at sikre øget gennemsigtighed i ejerforhold, der skal medvirke til at hindre hvidvask og finansiering af terrorisme. Derfor anses en hurtig tilgængeliggørelse overfor pengeinstitutterne for at være nødvendig. Tilgængeliggørelse vil derfor ikke uden særlig anerkendelsesværdig grund kunne vente flere dage og skal som udgangspunkt ske senest samme dag, som midlerne indbetales på kontoen, for at sikre aktualitet i pengeinstituttets oversigt over reelle ejere (klienter) af midler på advokatens samle klientbankkonto.

For at oplysningerne kan stilles til rådighed senest samme dag, som midlerne indbetales på samle klientbankkontoen, skal advokaten sikre, at der er etableret processer, der understøtter, at identitetsoplysninger og kontrol dokumenter indhentes tids nok til, at advokaten kan stille disse til rådighed senest den dag, hvor midlerne indbetales på samle klientbankkontoen.

Generelt anbefales det, at identitetsoplysninger med tilhørende kontrol dokumenter som udgangspunkt stilles til rådighed for pengeinstituttet, når advokaten anmoder om indbetaling fra klienten til samle klientbankkontoen, jf. afsnit 3.7.1. På den måde sikres det, at pengeinstituttet vil få stillet identi-

tetsoplysninger med tilhørende kontrol dokumenter til rådighed senest samtidig med, at indbetalingen modtages. Det vil således være uden betydning, om betalingen modtages efter, at de medarbejdere, der skal håndtere processen, for eksempel en sekretær eller bogholder, har fået fri.

I en række situationer vil indbetalinger til samlekliebankkontoen være bogført på kontoen ved bankdagens begyndelse, og de vil dermed fremgå af samlekliebankkontooverblik ved bankdagens begyndelse. På baggrund af kontooverblikket kan advokaten/bogholderiet initiere, at identitetsoplysninger med tilhørende kontrol dokumenter stilles til rådighed for pengeinstituttet samme dag, som beløbet er bogført på samlekliebankkontoen, hvis ikke identitetsoplysningerne allerede er stillet til rådighed for pengeinstituttet forud for indbetalingen, jf. afsnit 3.7.1.

I forhold til indbetalinger, der indsættes på kontoen i løbet af dagen, skal advokaten have etableret procedurer, der sikrer, at advokaten/bogholderiet i løbet af dagen kontrollerer, om der er indsat midler på samlekliebankkontoen. Hvis dette er tilfældet, skal det kontrolleres om identitetsoplysninger med tilhørende kontrol dokumenter er stillet til rådighed for pengeinstituttet. Såfremt oplysningerne ikke allerede er stillet til rådighed for pengeinstituttet, skal advokaten/bogholderiet sikre, at oplysningerne stilles til rådighed i umiddelbar forlængelse af, at indbetalingen er modtaget, jf. kravet i bestemmelsen om, at dette skal ske uden ugrundet ophold.

Såfremt indbetalingen modtages efter kontorets åbningstid, kan identitetsoplysningerne med tilhørende kontrol dokumenter stilles til rådighed for pengeinstituttet den førstkomende bankdag om formiddagen.

Det forhold, at en sekretær eller bogholder for eksempel kun er på advokatkontoret om formiddagen, har ikke betydning for forpligtelsen til *uden ugrundet ophold* at stille identitetsoplysninger med tilhørende kontrol dokumenter til rådighed for pengeinstituttet. I disse situationer er det derfor centralt at have etableret procedurer, der sikrer, at oplysningerne så vidt muligt indhentes og stilles til rådighed for pengeinstituttet forud for modtagelse af indbetalingen, for eksempel samtidig med at beløbet opkræves af klienten, da dette vil sikre, at når indbetalingen modtages, vil identitetsoplysningerne med tilhørende kontrol dokumenter allerede være stillet til rådighed for pengeinstituttet.

3.7.3. I særlige tilfælde - inden for rimelig tid

I særlige tilfælde kan advokaten stille identitetsoplysninger og kopi af dokumenter, data eller oplysninger på den eller de reelle ejere (klienten) af midlerne til rådighed for pengeinstituttet inden for rimelig tid *efter* indbetalingen, forudsat, at advokaten uden ugrundet ophold giver pengeinstituttet skriftlig meddelelse med angivelse af de forhold, der ligger til grund herfor.

Der vil kunne være tilfælde, hvor det ikke er muligt for advokaten at stille identitetsoplysningerne og kontrol dokumenterne til rådighed uden ugrundet ophold fra det tidspunkt, hvor indbetalingen er sket, dvs. som udgangspunkt samme dag, som midlerne indbetales på samlekliebankkontoen. Det vil for eksempel kunne være tilfældet, hvor klienten har indbetalt midler til samlekliebankkontoen, uden at advokaten har anmodet herom eller har været bekendt med det. Tilsvarende i sager af ekstraordinært hastende karakter, hvor det ikke har været muligt forud for indbetalingen at nå at indhente de nødvendige kontrol dokumenter i relation til modtagne identitetsoplysninger. Endeligt kan situationer, hvor indbetalingen foretages på vegne af en klient (for eksempel, hvis et familiemedlem indbetaler en retsafgift på vegne af klienten) eller til en klient (for eksempel, en indbetaling fra en offentlig myndighed), og hvor advokaten ikke umiddelbart kan identificere, hvilken klient/dødsbo/konkursbo indbetalingen vedrører, være omfattet af bestemmelsen. Det betyder, at hvis advokaten ikke kan identificere, hvilken

klient en indbetaling på samlekklientbankkontoen vedrører, kan undtagelsen i § 38 b, stk. 3 om ”inden for rimelig tid” anvendes.

I situationer, hvor det ikke er muligt for advokaten at stille identitetsoplysninger og kontroldokumenter til rådighed i umiddelbar tidsmæssig sammenhæng med indbetalingen af midlerne, vil advokaten uden ugrundet ophold - som udgangspunkt samme dag som indbetalingen er modtaget - skulle give pengeinstituttet skriftlig meddelelse herom med angivelse af de forhold, der ligger til grund herfor. Hermed sikres, at pengeinstituttet, i forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med pengeinstituttets overholdelse af hvidvaskloven, vil kunne godtgøre over for Finanstilsynet, hvorfor oplysningerne om den eller de reelle ejere (klienten) ikke var til rådighed for pengeinstituttet i umiddelbar tidsmæssig sammenhæng med indbetalingen af midlerne.²² I den skriftlige meddelelse til pengeinstituttet skal advokaten, *så vidt det er muligt*, oplyse klientens navn sammen med eventuelt andre identitetsoplysninger (for eksempel adresse), som advokaten eventuelt allerede har modtaget fra klienten.

3.7.4. Metode

Bestemmelsen i hvidvasklovens § 38 b indeholder ikke krav til, hvordan og efter hvilken metode advokater skal stille klienters identitets- og kontroloplysninger til rådighed for pengeinstitutterne.

Justitsministeriet har i forarbejderne bemærket, at advokaternes videregivelse af oplysningerne til pengeinstitutterne for eksempel vil kunne ske via sikker mail.²³ Det vil derfor være op til parterne at finde en løsning på, hvorledes oplysningerne skal stilles til rådighed. Det bemærkes, at der for nuværende ikke arbejdes på en fælles it-løsning for håndtering af udveksling af identitetsoplysninger og kontroldokumenter mellem advokater og pengeinstitutter efter § 38 b i hvidvaskloven.

3.8. Afgrænsning til hvidvasklovens øvrige krav

Det fremgår af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, at hvidvaskloven finder anvendelse på advokater i de nærmere opregnede typer bistand. Det følger modsætningsvis af § 1, stk. 1 nr. 13, at advokater ikke er omfattet af hvidvaskloven med hele deres virksomhed, men kun i det omfang som anført i bestemmelsen. Advokaters bistand med andre sagstyper, herunder for eksempel udførelse af retssager og inkassosager, der ikke er omfattet af § 1 stk. 1, nr. 13, falder således udenfor hvidvasklovens område, og advokater er derfor i disse tilfælde ikke forpligtet til at lave kundekendskabsprocedurer i relation til deres klienter. Dette udgangspunkt ændrer bestemmelsen i § 38 b ikke på.

Advokater, der ikke udfører de i § 1, stk. 1, nr. 13, opregnede typer bistand er ikke underlagt de generelle pligter i henhold til hvidvaskloven, herunder blandt andet kravene i kapitel 2 om risikostyring og kapitel 3 om kundekendskabsprocedurer. Disse regler finder fortsat ikke anvendelse på de sager, som advokater behandler, der ikke er omfattet af § 1, stk. 1, nr. 13, uanset indførelsen af bestemmelsen i § 38 b.²⁴

²² Lovbemærkninger til L 193, s. 337

²³ Besvarelse af spørgsmål 10 ad L 193 fra Folketingets Erhvervsudvalg, 19. maj 2025

²⁴ Lovbemærkninger til L 193, s. 93

4. Særlige forhold

4.1. Løbende indbetalinger vedrørende én klient

I tilfælde, hvor der løbende indbetales midler vedrørende én og samme klient på samle klientbankkontoen, vil advokaten ikke være forpligtet til ved hver indbetaling at gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere klientens identitet. Advokaten vil dog skulle foretage kontrol i et omfang, der er tilstrækkeligt til at sikre, at identitetsoplysningerne og kontroldokumenterne fortsat er aktuelle og gyldige, når de stilles til rådighed for pengeinstituttet.

Advokaten vil desuden i forbindelse med hver indbetaling til klienten skulle stille identitetsoplysninger og kontroldokumenter til rådighed for pengeinstituttet²⁵. Dette gælder også eksempelvis for inkassoadvokater, hvor der kan være ganske mange indbetalinger til den samme klient hver måned. Se nærmere om inkassosager i afsnit 4.7.

Om den nærmere forståelse af pligten har Justitsministeriet udtalt, at *”Ved indbetaling af midler på en samle klientbankkonto, hvor der indestår midler fra flere klienter, har pengeinstitutterne ikke som udgangspunkt mulighed for at se, hvem de enkelte indbetalinger tilhører. Det er imidlertid nødvendigt for pengeinstitutternes efterlevelse af kravene til kundekendskabsprocedurer efter hvidvaskloven, at de har kendskab til, hvem der er de reelle ejere af midlerne på samle klientbankkontoen, hvilket løbende ændrer sig, når der sker indbetalinger”*²⁶. Bestemmelsen i § 38 b har således til formål at sikre, at pengeinstitutterne ved hver indbetaling på en samle klientbankkonto får kendskab til identiteten på den eller de reelle ejere (klienten) af de indbetalte midler.²⁷

Da advokaten ikke på forhånd udtømmende vil kunne oplyse, hvem der er den eller de reelle ejere (klienten) af fremtidige indbetalinger på samle klientbankkontoen, er det ikke tilstrækkeligt, hvis pengeinstitutterne i stedet får oplysning om, at der løbende vil komme indbetalinger til en klient og alene modtager fornyede oplysninger årligt, eller hvis der sker ændringer.²⁸

Bestemmelsen i hvidvasklovens § 38 b indeholder ikke krav til, hvordan og efter hvilken metode advokater skal stille klienters identitets- og kontroloplysninger til rådighed for pengeinstitutterne, herunder hvis der sker mange indbetalinger til samme klient. Det vil derfor være op til parterne at finde en model for, hvorledes oplysningerne skal stilles til rådighed. Såfremt en advokat har en klient, på vegne af hvilken advokaten forventer at modtage et stort antal indbetalinger hver måned, kan advokaten i stedet med fordel oprette en separat klientbankkonto.²⁹

4.2. Dødsboer og konkursboer

I relation til dødsboer og konkursboer kan der være usikkerhed om, hvem der skal anses som reel ejer (klient), hvis der indsættes midler på samle klientbankkontoen, der vedrører dødsboet/konkursboet.

²⁵ Lovbemærkninger til L 193, s. 337

²⁶ Besvarelse af spørgsmål 15 ad L 193 til Folketingets Erhvervsudvalg, 19. maj 2025

²⁷ Besvarelse af spørgsmål 15 ad L 193 til Folketingets Erhvervsudvalg, 19. maj 2025

²⁸ Besvarelse af spørgsmål 15 ad L 193 til Folketingets Erhvervsudvalg, 19. maj 2025

²⁹ Besvarelse af spørgsmål 15 ad L 193 til Folketingets Erhvervsudvalg, 19. maj 2025

I privat skiftede dødsboer har arvingerne rådighed over boet, jf. dødsboskiftelovens §§ 26 ff. Det er arvingerne og eventuelle legatarer, der er klienter og dermed reelle ejere af midlerne. Det er således dem, der skal indhentes identitetsoplysninger på, hvis samle klientbankkontoen anvendes i forbindelse med det privat skiftede dødsbo. I forbindelse med udlevering af et bo til privat skifte skal arvinger (livsarvinger og arvinger efter testamente) oplyses til Skifteretten. Det er disse oplysninger, der kan lægges til grund, når det skal afklares, hvilke personer (fysiske og juridiske personer) der skal indhentes identitetsoplysninger på i relation til samle klientbankkontoen.

I offentligt skiftede boer er der derimod krav om, at der etableres separate klientbankkonti³⁰, hvorfor pligterne i hvidvasklovens § 38 b ikke umiddelbart udløses. Sker der ved en fejl, eller som følge af, at den separate klientbankkonto endnu ikke er oprettet, indbetaling til samle klientbankkontoen, skal bobestyreren anses om den reelle ejer af dødsboet³¹, og dermed skal bobestyreren stille egne identitetsoplysninger til rådighed for pengeinstituttet. Der henvises til afsnit 4.9 om fejlindbetalinger.

I konkursboer, hvor kurator er advokat, er der krav om oprettelse af en separat klientbankkonto, hvis der er kontante midler i boet³², hvorfor reglen i hvidvasklovens § 38 b ikke umiddelbart finder anvendelse. Sker der ved en fejl, eller som følge af at den separate klientbankkonto endnu ikke er oprettet, indbetaling til samle klientbankkontoen, skal kurator anses om den reelle ejer af konkursboet³³, og dermed skal kurator stille egne identitetsoplysninger til rådighed for pengeinstituttet. Der henvises til afsnit 4.9 om fejlindbetalinger.

4.3. Dispensation fra daglig bogføring

Det forhold, at et advokatfirma har dispensation fra daglig bogføring, jf. klientkontovedtægtens § 4, stk. 3, medfører ikke, at der kan dispenseres fra kravet i hvidvasklovens § 38 b, således at pligten til at udveksle identitetsoplysninger med bankerne kan følge bogføringstidspunkterne.

Kravene i hvidvasklovens § 38 b gælder også for advokatfirmaer, der af Advokatrådet er meddelt dispensation efter klientkontovedtægtens § 4, stk. 3, fra kravet om daglig bogføring i vedtægtens § 4, stk. 1.

Hvidvasklovens § 38 b finder fuldt ud anvendelse for advokatfirmaer med dispensation fra kravet om daglig bogføring i klientkontovedtægten. Det betyder, at advokater uden ugrundet ophold efter indbetalingen af betroede midler på samle klientbankkontoen, skal stille identitetsoplysninger og kontrol dokumenter til rådighed for deres pengeinstitut, og de kan således ikke vente med at stille dokumentationen til rådighed, indtil de bogfører næste gang. At advokaten er undtaget fra kravet om daglig bogføring udgør ikke et særligt tilfælde som anført i hvidvasklovens § 38 b, stk. 3.

4.4. Tidspunkt for videreførelse af indbetalinger

Bestemmelsen i hvidvasklovens § 38 b regulerer advokaters behandling af betroede midler på en samle klientbankkonto med hensyn til indhentelse, kontrol og tilgængeliggørelse af identitetsoplysninger og kontrol dokumenter om de reelle ejere (klienter) af midlerne på samle klientbankkontoen. Bestemmelsen berører imidlertid ikke kravene til gennemførelse af kunde kendskabsprocedurer efter hvidvaskloven, herunder for så vidt angår tidspunktet for, hvornår advokater og pengeinstitutter skal

30 Advokatsamfundets vejledning og kommentarer til Vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandling af betroede midler, oktober 2021, bemærkninger til § 7

31 Jf. Advokatrådets hvidvaskvejledning, afsnit 4.4.9

32 Advokatsamfundets vejledning og kommentarer til Vedtægt om advokaters pligter med hensyn til behandling af betroede midler, oktober 2021, bemærkninger til § 7

33 Jf. Advokatrådets hvidvaskvejledning, afsnit 4.4.10

gennemføre deres kundekendskabsprocedurer herunder sanktionsscreening. Se nærmere i afsnit 2.6 om sanktionsscreening.

Bestemmelsen er således ikke til hinder for, at advokater straks efter, at identitetsoplysninger og kontroldokumenter er stillet til rådighed for pengeinstituttet, kan overføre midler videre væk fra samlekliebankkontoen.³⁴ Af hensyn til pengeinstitutternes pligt til at sanktionsscreene anbefales det dog, at identitetsoplysninger med tilhørende kontroldokumenter stilles til rådighed for pengeinstituttet forud for indbetalingen på samlekliebankkontoen, jf. nærmere herom i afsnit 3.7.1.

4.5. Hvis pengeinstituttets ønsker supplerende oplysninger

Med hvidvasklovens § 38 b stilles der krav om, at advokater ved behandling af midler på en samlekliebankkonto stiller identitetsoplysninger og dokumenter til kontrol heraf til rådighed for det pågældende pengeinstitut til brug for, at pengeinstituttet kan gennemføre de nødvendige kundekendskabsprocedurer i relation til at fastslå identiteten på den reelle ejer (klienten) af midlerne på samlekliebankkontoen, blandt andet til brug for sanktionsscreening.

Det er advokaten, der skal kontrollere identiteten på klienten ved hjælp af dokumenter, data eller oplysninger. Pengeinstitutterne kan derfor som udgangspunkt lægge de oplysninger til grund, som de modtager fra advokaten om de reelle ejere (klienter) af midler på deres samlekliebankkonto.³⁵

Såfremt pengeinstituttet vurderer, at de fra advokaten modtagne oplysninger ikke er tilstrækkelige til at udelukke, at en reel ejer (klient) står på en sanktionsliste, må pengeinstituttet vurdere, hvilke mitigerende foranstaltninger pengeinstituttet kan tage i brug. Det kan være, at pengeinstituttet kan indhente de fornødne yderligere oplysninger fra en anden kilde, eller at pengeinstituttet vurderer, at transaktionen skal afvises, eller i sidste ende at kundeforholdet med advokaten afbrydes eller afvikles³⁶.

For at undgå, at pengeinstituttet finder det nødvendigt at afvise en transaktion som følge af, at de ikke har modtaget tilstrækkelige oplysninger fra advokaten til, at de kan gennemføre deres sanktionsscreening, kan pengeinstituttet og advokaten aftale, at der stilles supplerende identitetsoplysninger til rådighed. Dette kan for eksempel være tilfældet, hvis pengeinstituttet på baggrund af de modtagne oplysninger fra advokaten opnår såkaldte "false positives" i forbindelse med deres sanktionsscreening. I disse situationer kan pengeinstituttet for eksempel kontakte advokaten med henblik på at få afklaret, om advokaten kan indhente/stille supplerende identitetsoplysninger på klienten til rådighed for pengeinstituttet (for eksempel klientens adresse eller fødselsdato, hvis disse oplysninger ikke tidligere er stillet til rådighed), således at sanktionsscreeningen kan gennemføres.

Hvidvasklovens § 38 b regulerer ikke advokaternes eller pengeinstitutternes sanktionsscreening. Bestemmelsen er dog ikke til hinder for, at det enkelte pengeinstitut på aftaleretligt grundlag kan få stillet yderligere oplysninger til rådighed til brug for pengeinstituttets sanktionsscreening.³⁷ Det er præciseret i lovbemærkningerne til L 193, at identitetsoplysninger med tilhørende kontroldokumenter kan stilles til rådighed for pengeinstituttet uden, at advokaten derved bryder sin tavshedspligt, men at bestemmelsen i § 38 b omvendt ikke berører advokatens muligheder at videregive andre oplysninger.³⁸

34 Besvarelse af spørgsmål 5 ad L 193 til Folketingets Erhvervsudvalg, 19. maj 2025

35 Erhvervsministeriets høringsnotat af 4. april 2025, Bilag 1 til L 193, punkt 3.6.5.1, s. 43

36 Besvarelse af spørgsmål 14 ad L 193 til Folketingets Erhvervsudvalg, 19. maj 2025

37 Besvarelse af spørgsmål 14 ad L 193 til Folketingets Erhvervsudvalg, 19. maj 2025

38 Lovbemærkninger til L 193, s. 93

Justitsministeriet har til Advokatrådet supplerende oplyst, at § 38 b regulerer, hvilke nærmere oplysninger advokaterne er forpligtet til at videregive til pengeinstitutterne, og at videregivelsen af disse oplysninger kan ske, uden at advokaterne derved bryder deres tavshedspligt. Bestemmelsen skal sikre, at pengeinstitutterne kan få de oplysninger, der er nødvendige for at overholde hvidvasklovens krav til gennemførelse af kundekendskabsprocedurer. Bestemmelsen regulerer ikke øvrig udveksling af oplysninger mellem advokater og pengeinstitutter, og hvorvidt dette er muligt inden for advokaternes tavshedspligt. Dette vil således kunne ske i samme omfang som før lovens ikrafttræden.

Det betyder, at såfremt pengeinstituttet anmoder om oplysninger ud over identitetsoplysninger med tilhørende kontrol dokumenter, kan advokaten ikke levere disse uden at overtræde den lovbestemte tavshedspligt, medmindre klienten giver samtykke, eller der er tale om tilfælde omfattet af straffelovens § 152 c. Se nærmere om advokatens tavshedspligt i afsnit 2.3.

4.6. Pengeinstitutternes reaktion ved manglende oplysninger

Det følger af forarbejderne til § 38 b, at et pengeinstitut bør være påpasselig med at spærre for enkelte ind- og udbetalinger af midler på en advokats samlekliebankkonto med henvisning til, at advokaten ikke inden for rimelig tid har stillet identitetsoplysninger og kontrol dokumenter m.v. på en eller enkelte klienter, der har midler stående på kontoen, til rådighed for pengeinstituttet. Dette skal ses i lyset af, at en advokats samlekliebankkonto blandt andet anvendes til indbetaling af retsafgifter, og at det hænder, at retssager skal anlægges med meget kort varsel, eksempelvis samme dag som advokaten modtager henvendelsen fra klienten, for eksempel i sager angående midlertidige afgørelser om forbud og påbud, jf. retsplejelovens kapitel 40, eller ved advokatskift i ankesager.³⁹

Spærring for enkelte ind- og udbetalinger af midler kan dog være nødvendig af hensyn til pengeinstituttets overholdelse af love og forordninger indeholdende regler om finansielle sanktioner mod lande, personer, grupper, juridiske enheder eller organer.

Det følger endvidere af forarbejderne, at hvis advokaten flere gange ikke stiller identitetsoplysninger og kontrol dokumenter til rådighed for pengeinstituttet inden for rimelig tid efter indbetalingen, eller i en konkret sag ikke stiller sådanne oplysninger til rådighed inden for rimelig tid, selv om der ikke er en egentlig hindring herfor, bør pengeinstituttet nærmere overveje, hvilken reaktion instituttet skal iværksætte over for advokaten, herunder om samlekliebankkontoen skal opsiges eller afvikles i henhold til hvidvasklovens § 14, stk. 5, og § 15. I den forbindelse må pengeinstituttet ikke gennemføre yderligere transaktioner.⁴⁰

4.7. Inkassosager

Bestemmelsen i hvidvasklovens § 38 b finder også anvendelse, hvis der oprettes en samlekliebankkonto specifikt til inkassosager. Bestemmelsen i § 38 b gælder uanset, med hvilket formål samlekliebankkontoen anvendes, og hvilken type af sag den anvendes i forbindelse med.

Det bemærkes, at inkassoloven som udgangspunkt ikke finder anvendelse for inkassovirksomhed, der udøves af advokater som led i advokatvirksomhed, jf. inkassolovens § 1, stk. 2.⁴¹

39 Lovbemærkninger til L 193, s. 337

40 Lovbemærkninger til L 193, s. 337

41 Inkassoloven - LBK nr. 1018 af 19/09/2014

Inkassovirksomheder er ikke omfattet af kravet i hvidvasklovens § 38 b, eller en tilsvarende bestemmelse, ifølge hvilken de skal indhente identifikationsoplysninger med tilhørende kontroldokumenter og stille disse til rådighed for pengeinstituttet. Begrundelsen herfor er, at en inkassovirksomheds samlekonto, der alene føres som led i inkassovirksomhed, kun må anvendes til indsættelse af inddrevne midler, jf. § 10, stk. 1, i bekendtgørelse om autorisation og sikkerhedsstillelse ved udøvelse af inkassovirksomhed⁴². Anvendelsen af inkassovirksomheders samlekonti er derved begrænset til en enkelt aktivitet, hvorimod samleklientbankkonti, der anvendes til udøvelse af advokatvirksomhed, kan benyttes i en række sammenhænge⁴³. Det bemærkes, at reglerne i § 10, stk. 1, ikke gælder for advokater, heller ikke selv om advokaten alene måtte anvende samleklientbankkontoen til inddrivelse af fordringer.⁴⁴

4.8. Indbetalinger fra andre end klienter

I de tilfælde, hvor betroede klientmidler bliver indsat på en samleklientbankkonto af en anden end advokatens klient, for eksempel en modpart som opfølgning på et forlig, en retsafgørelse eller en inkassodebitor som led i afvikling af skyldforhold, vil advokatens klient være at anse som den reelle ejer af midlerne. Derfor vil advokaten også i disse tilfælde skulle indhente og kontrollere advokatens klients identitetsoplysninger – og ikke den indbetalende tredjemands identitetsoplysninger⁴⁵.

4.9. Fejlindbetalinger og indbetalinger til forkert konto

Det kan hænde, at der sker en indbetaling på samleklientbankkontoen ved en fejl fra en ukendt person, og indbetalingen ikke vedrører et klientforhold. Bestemmelsen i hvidvasklovens § 38 b fastsætter regler for advokaters behandling af betroede midler på en samleklientbankkonto. For at der kan være tale om betroede midler, forudsættes det, at pengene er betroet advokaten som led i advokatvirksomhed, jf. klientkontovedtægten § 2, stk. 1.

I tilfælde, hvor der indsættes midler på en samleklientbankkonto, som ikke er modtaget som led i advokatvirksomhed, og som ikke vedrører advokatens klienter, vil midlerne ikke være at betragte som betroede midler. Behandlingen af de fejlindbetalte midler på samleklientbankkontoen vil derfor ikke være omfattet af reglen i hvidvasklovens § 38 b.⁴⁶ Dette kan for eksempel være tilfældet, hvor en ukendt person ved en fejl overfører midler til samleklientbankkontoen. Tilsvarende, hvis en potentiel klient foretager en indbetaling til advokatens samleklientbankkonto, inden der er indgået aftale med advokaten om bistand, og advokaten vælger ikke at bistå den potentielle klient.

Advokaten skal være opmærksom på, at fejlindbetalinger kan udnyttes som led i hvidvask af penge og udgør en stor hvidvaskrisiko. Når sådanne beløb tilbagebetales til afsenderen, kan det få midlerne til at fremstå, som om de stammer fra advokaten, hvilket kan give dem en uretmæssig legitimitet. Derfor bør advokater generelt være særligt opmærksomme på risikoen for at blive misbrugt i hvidvaskaktiviteter via fejlindbetalinger og bør overveje at orientere sit pengeinstitut, hvis der er tale om en fejlindbetaling fra en af advokaten ukendt person.

Såfremt der ved en fejl sker indbetaling til samleklientbankkontoen, som rettelig skulle være sket til advokatens driftskonto (for eksempel betaling af advokatens faktura), er der tale om midler, der ikke er

⁴² Bekendtgørelse nr. 752 af 26. september 1997 om autorisation og sikkerhedsstillelse m.v. ved udøvelse af inkassovirksomhed

⁴³ Erhvervsministeriets høringsnotat Bilag 1 til L 193, af 4. april 2025, s. 42.

⁴⁴ Besvarelse af spørgsmål 4 ad L 193 fra Folketingets Erhvervsudvalg, den 19. maj 2025

⁴⁵ Lovbemærkninger til L 193, s. 93 og 336

⁴⁶ Besvarelse af spørgsmål 3 ad L 193 fra Folketingets Erhvervsudvalg, den 19. maj 2025

betroet advokaten som led i advokatvirksomhed, jf. § 2 i klientkontovedtægten, jf. nærmere herom i afsnit 2.4. Disse situationer er ikke omfattet af hvidvasklovens § 38 b, og der vil derfor ikke være krav om at stille identitetsoplysninger til rådighed for pengeinstituttet, når blot pengene flyttes over på driftskontoen.

Er der derimod tale om, at klienten indbetaler et beløb på samleclientbankkontoen, som rettelig skulle have været indbetalt på en separat klientbankkonto, er der tale om en indbetaling til en forkert klientbankkonto i den henseende, at pligterne efter hvidvasklovens § 38 b finder anvendelse. Midlerne er betroet advokaten som led i advokatvirksomheden og bliver derfor omfattet af bestemmelsen. Det betyder, at advokaten i disse tilfælde skal stille identitetsoplysninger med tilhørende kontrol dokumenter til rådighed for pengeinstituttet, også selvom beløbet allerede samme dag flyttes over på den separate klientbankkonto. Der henvises til afsnittet om dødsboer og konkursboer ovenfor i afsnit 4.2.

Advokaten kan eventuelt indgå aftale med sit pengeinstitut om, hvorledes indbetalinger til en forkert klientbankkonto skal håndteres i praksis, således at processen bliver så smidig som mulig for begge parter.

5. Forholdet til databeskyttelsesretten

5.1. Sammenhæng til databeskyttelsesforordningen

Med hvidvasklovens § 38 b forpligtes advokater ved behandling af betroede midler på en samlekliebankkonto til at indhente identitetsoplysninger (navn og CPR-nummer) på den reelle ejer af midlerne og kontrollere dokumenter m.v., der beviser den reelle ejers (klientens) identitet, ligesom advokater forpligtes til at stille identitetsoplysninger og kontroldokumenter til rådighed for sit pengeinstitut. Afhængig af, hvilken dokumentation klienten anvender til at bevise sin identitet, vil der kunne blive behandlet andre oplysninger end navn og CPR-nummer.

Bestemmelsen indebærer således en behandling (indsamling, kontrol og tilgængeliggørelse/videregivelse) af personoplysninger, som skal leve op til kravene i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Det er Justitsministeriets vurdering⁴⁷, at behandlingen af personoplysninger efter § 38 b kan ske i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c, idet en advokat vil være retligt forpligtet til at indhente identitetsoplysninger på de klienter, der har midler stående på advokatens samlekliebankkonto og kontrollere klientens identitet. Det samme gælder for den tilgængeliggørelse af identitetsoplysninger og dokumenter m.v., der beviser klientens identitet overfor advokatens pengeinstitut med henblik på, at pengeinstituttet anvender oplysningerne til at gennemføre de nødvendige kundekendskabsprocedurer.

For så vidt angår behandling af CPR-nummeroplysninger, følger det af databeskyttelseslovens § 11, stk. 2, nr. 1, at private må behandle oplysninger om personnummer, når det følger af lovgivningen.

Med bestemmelsen i § 38 b fastsættes det, at advokater og pengeinstitutter kan behandle CPR-nummeroplysninger som en del af de identitetsoplysninger, der skal indhentes og stilles til rådighed om de klienter, der har midler stående på advokaters samlekliebankkonti til brug for, at pengeinstitutter anvender oplysningerne i forbindelse med pengeinstitutters gennemførelse af de nødvendige kundekendskabsprocedurer.

Det er Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse i sin helhed er nødvendig for – uden at der opstår tvivl i relation til advokaters tavshedspligt – at sikre, at pengeinstitutter kan identificere den eller de reelle ejere (klienter) af midlerne stående på advokaters samlekliebankkonti som led i pengeinstitutters kundekendskabsprocedurer i medfør af hvidvaskloven.

5.2. Behandling af personoplysninger

Oplysninger, som er indhentet efter krav herom i hvidvaskloven, må udelukkende benyttes til forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering. Advokatens oplysninger om klientens identitet m.v. kan altså ikke inddrages i andre sammenhænge, medmindre advokaten direkte eller indirekte har fået tilladelse hertil.⁴⁸

Derudover skal advokaten ved etablering af sine procedurer for indhentelse af identitetsoplysninger med tilhørende kontroldokumentation være opmærksom på databeskyttelsesrettens grundprincip om

⁴⁷ Forslag til Lov om ændring af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) (Pengeinstitutters adgang til oplysninger om reelle ejere af midler på advokaters samlekliebankkonto) – udkast til lovforslag af 9. september 2024, punkt 3 "Forholdet til databeskyttelsesretten" – senere vedtaget som L 193.

⁴⁸ Advokatrådets hvidvaskvejledning, punkt 5.4

formålsbegrænsning. Ved indsamling skal det være klart for advokaten, hvilke saglige formål oplysningerne skal anvendes til. Senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål, og advokaten må ikke indsamle identitetsoplysninger på samtlige klienter, blot fordi det er nemmest at gøre det på alle. Det betyder, at hvis advokaten behandler sagstyper, der ikke er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, og heller ikke forventer, at sagerne involverer indbetalinger til samlekklientbankkontoen, skal advokaten nøje overveje, om der kan indhentes identitetsoplysninger på alle klienter, eller om dette vil være i strid med databeskyttelsesretten. At det er hensigtsmæssigt med en ensartet proces for sagsoprettelse, er ikke et sagligt formål.

5.3. Opbevaring

Bestemmelsen i hvidvasklovens § 38 b påvirker ikke kravene til advokaters opbevaring og sletning af indhentede identitetsoplysninger m.v. efter hvidvasklovens § 30. En advokat vil kun være omfattet af bestemmelsen i hvidvasklovens § 30 i tilfælde, hvor der ydes bistand m.v. omfattet af lovens § 1, stk. 1, nr. 13.⁴⁹

Advokaters behandling af deres klienters personoplysninger, herunder identitetsoplysninger og dokumenter til kontrol heraf, skal ske i overensstemmelse med de almindelige databeskyttelsesretlige regler, herunder reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Når en advokat yder bistand m.v. i en sag, der ikke er omfattet af hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13, kan klientens personoplysninger efter databeskyttelsesreglerne opbevares så længe, det er nødvendigt. Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra e. Når der er tale om sager, som ikke er omfattet af hvidvaskloven, og hvor der derfor ikke gælder en lovfæstet opbevaringsperiode (jf. hvidvasklovens § 30), skal det således afgøres konkret i det enkelte tilfælde, hvor længe opbevaring af klientens personoplysninger kan anses for nødvendig.⁵⁰

5.4. Information til klienten om behandling af personoplysninger

I forbindelse med indhentelse af klienters identitetsoplysninger skal advokaten sikre sig, at persondataforordningens bestemmelser om oplysningspligt iagttages.

Oplysningspligten medfører, at når advokater og andre behandler oplysninger om personer, skal der gives personen en række informationer. Det skal blandt andet oplyses, hvilke oplysninger der behandles, hvorfor de behandles, hvorfor man har lov til at behandle dem, og til hvem oplysningerne videregives. Oplysningerne skal gives på eget initiativ og gerne samtidig med, at oplysningerne indsamles - eller hurtigst muligt derefter. Der henvises til persondataforordningens art. 13 og 14 og til Advokatsamfundets vejledning om advokaters behandling af personoplysninger⁵¹.

I forbindelse med ikrafttræden af bestemmelsen i hvidvasklovens § 38 b, anbefales det, at advokaten kontrollerer, om der er behov for at opdatere det materiale, som advokaten anvender til iagttagelse af persondataforordningens regler om oplysningspligt.

⁴⁹ Lovbemærkning til L 193, s. 336

⁵⁰ Besvarelse af spørgsmål 8 ad L 193 fra Folketingets Erhvervsudvalg, 19. maj 2025

⁵¹ Advokatsamfundets Vejledning om advokaters behandling af personoplysninger, revideret marts 2025

**ADVOKAT
SAMFUNDET**

Advokatrådets vejledning til hvidvasklovens § 38 b

Udgiver: Advokatsamfundet
Kronprinsessegade 28
1306 København K
Telefon 33 96 97 98
postkasse@advokatsamfundet.dk
Advokatsamfundet.dk

©Advokatsamfundet 2025
Layout: Bilgrav Design